

Handläggare
Sofia Ferrer
Telefon: 08-50822368

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-05-30

Revidering av riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Ärendet rör en remiss från kommunstyrelsen gällande förslag till reviderade riktlinjer för ärendeansvar vid fördelning av individärenden mellan stadsdelsnämnderna. Syftet med riktlinjerna är att underlätta ansvarsfördelning mellan nämnderna. Riktlinjerna har reviderats genom att innehållet har kompletterats och förtydligats. Dispositionen har ändrats och nya stycken har lagts till för att göra dokumentet mer användarvänligt. Visst innehåll har tagits bort gällande information som inte längre är aktuell. Förslaget till nya riktlinjer stämmer överens med nu aktuell lagstiftning och beslut från kommunfullmäktige.

Bakgrund

Förslaget till reviderade riktlinjer har utarbetats med anledning av förändrade lagregler samt behov av förtydligande i vissa delar. Riktlinjerna omfattar individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. Syftet med riktlinjerna är att underlätta fördelningen mellan nämnderna. En enskild person får aldrig bli utan stöd från socialtjänsten på grund av att stadsdelsnämnder inte är överens om ansvarsfördelningen.

Ärendet

Nedan beskrivs huvuddragen i de förändringar som föreslås. De avsnitt som endast förändrats rent språkligt, som omdisponerats och som inte förändrar innehållet i sak nämns inte. Förslaget till reviderade riktlinjer bilägges tjänsteutlåtandet.

Allmänna förutsättningar

Individens behov och vikten av samarbete har lyfts fram och det tydliggörs att utgångspunkten för riktlinjerna är ett sammanhållet ansvar. En enskild person får aldrig bli utan stöd och hjälp från socialtjänsten på grund av att stadsdelsnämnder inte är överens om ansvarsfördelningen av ärendet.

Personer med fast bostad

I denna punkt införs en ny regel om en uttrycklig tidsgräns för när ett boende ska anses vara fast. Ett ärende avseende en person eller familj ska handläggas av den nämnd inom vars område personen eller familjen har haft, eller kan antas komma att ha, sin fasta bostad under en sammanhängande period om tre månader.

Personer under 65 år och LSS

I denna punkt införs en ny fördelning av ansökningar enligt LSS om bostad med särskild service för vuxna och ansökningar enligt socialtjänstlagen när en person på grund av våld eller andra övergrepp behöver byta kommun. Detta införs för att få en jämnare fördelning av ärendena över staden. Tidigare var det den stadsdelsnämnd där den enskilde ville bosätta sig som skulle handlägga ansökan.

Det föreslås att ansökningar enligt LSS om bostad med särskild service fördelas genom Kontaktcenter, medan ansökningar på grund av våld och övergrepp fördelas av juridiska avdelningen på stadsledningskontoret, efter att enheten för hemlösa gjort en bedömning av om det finns någon nämnd som ur ett säkerhetsperspektiv inte bör handlägga ärendet.

Personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning som beviljats insatser enligt SoL

Avsnittet är nytt och anger ärendeansvar för personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning som har beviljats insatser enligt SoL och som tillfälligt bor någon annanstans än i sin fasta bostad, till exempel vid evakuering vid renovering. Den nämnd inom vars område den fasta bostaden är belägen behåller ärendet, vilket är i linje med det som redan gäller för personer som är 65 år och äldre.

Offentligt skyddat arbete – OSA

För att nå överensstämmelse med vad som anges i riktlinjerna för samverkan mellan Stockholms stad och Arbetsförmedlingen gällande OSA, klargörs för en person som flyttar till en fast bostad i en annan stadsdelsnämnds område behåller den tidigare nämnden ansvaret till dess att pågående anvisningstid löpt ut. Därefter övertas ansvaret för eventuell förlängning och åtföljande ansvar av den

stadsdelsnämnd dit den enskilde flyttat, om inte annat överenskommes.

Ensamkommande barn

I denna punkt anges ärendeansvar för ensamkommande barn. I nu gällande riktlinjer finns endast en hänvisning till stadens riktlinjer för ensamkommande barn och ungdomar om hur ärenden ska fördelas.

Ansvarsfördelning mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnderna

I denna punkt, som är ny, anges ärendeansvar mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnderna.

Personer som är 65 år och äldre som är placerade av Migrationsverket

Denna punkt är ny och anger ärendeansvar för personer som är 65 år och äldre och som varit placerade på särskilt boende i Stockholms stad och där Migrationsverkets ansvar för personen upphör. Förslaget är att juridiska avdelningen på stadsledningskontoret fördelar dessa ärenden enligt turordningslista.

Personer under 20 år

En ny regel införs för personer under 20 år som ännu inte tillbringat någon dygnsvila i Stockholm. Deras ärenden fördelas enligt turordning som avgörs av juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret.

Personer som fyllt 20 år men inte 25 år

I denna punkt föreslås att den såkallade tvåårsregeln tas bort. Det betyder att personer som fyllt 20 år men inte 25 år som varit aktuella vid en stadsdelsnämnd eller folkbokförda inom någon stadsdelsnämnds område för både längre och kortare tid än två år sedan, ska få sina behov tillgodosedda av en stadsdelsnämnd. De ska inte tillhöra enheten för hemlösa.

Gravida personer och föräldrar med ansvar för barn

Det föreslås att tvåårsregeln tas bort, även gravida personer som varit aktuella vid en stadsdelsnämnd eller folkbokförda inom någon stadsdelsnämnds område för både mer och mindre än två år sedan, ska få sina behov tillgodosedda av den stadsdelsnämnden. En ny regel införs för de personer som ännu inte tillbringat någon dygnsvila i Stockholm. Dessa ärenden kommer att fördelas enligt turordning som avgörs av juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret. Motsvarande regler gäller för föräldrar med ansvar för barn som omfattar umgänge med övernattnings.

Beviljad bostad med särskild service enligt SoL

Denna punkt, som är ny, innebär att ansvaret för ärenden avseende yngre personer som enheten för hemlösa placerat i särskilt boende övergår till den stadsdelsnämnd där boendet är beläget efter två år.

Personer som är 65 år och äldre

I denna punkt föreslås flera nya fördelningsregler. Ett ärende för en person som är 65 år och äldre och som blivit hemlös, ska i första hand handläggas av den stadsdelsnämnd där personen senast var aktuell och i andra hand där personen har haft fast boende. Detta för att personen får anses ha störst anknytning där personen har bott. Efter fast bostad föreslås eventuell folkbokföring styra ärendeansvaret, i första hand där personen är folkbokförd och i andra hand där personen varit folkbokförd under de senaste två åren. För övriga personer som är 65 år eller äldre och som saknar fast bostad föreslås att juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret ska fördela enligt turordning.

Personer som vistas på kriminalvårdsanstalt eller vårdas på sjukhus

Det har förekommit tolkningsproblem i de nuvarande riktlinjerna eftersom den tidigare lydelsen av bestämmelsen har gjort att vissa personer, som inte bedömts vara enheten för hemlösas målgrupp, ändå skulle fördelas dit för att sedan omfördelas. Nu föreslås istället att dessa ärenden fördelas direkt till stadsdelsnämnd.

Fortsatt ansvar efter flytt

I ett nytt avsnitt föreslås att personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning, där en stadsdelsnämnd har påbörjat en utredning om ny eller utökad insats enligt LSS eller SoL, ska slutföra utredningen och fatta beslut i ärendet samt ansvara för att insatser blir verkställda.

Ansvaret för tidigare beviljade insatser enligt LSS eller SoL och insatser som efter utredningen beviljas går över till den nämnd dit personen har flyttat en månad efter det att beslutet fattades.

Personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning som beviljats insatser enligt SoL eller LSS

Kommunfullmäktige har beslutat om ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för brukare som bor i bostad med särskild service på så sätt att myndighets- och kostnadsansvaret inte byter nämnd i samband med att brukare flyttar, detta börjar gälla i samband med revidering av stadens riktlinjer för ärendeansvar. I förslaget framgår att i detta ingår även beslut och kostnadsansvar för färdtjänst, riksfärdtjänst samt andra biståndsbedömda insatser.

Tvister mellan stadsdelsnämnder

I punkten förtydligas betydelsen av samarbete med den enskildes behov i främsta rummet, det förtydligas att enhetschefer eller motsvarande vid respektive nämnd ska ha försökt komma överens innan ärendet avgörs av juridiska avdelningen på stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för individ- och familjeomsorg i samarbete med avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt avdelningen för äldreomsorg. Ärendet samverkas i förvaltningsgrupp den 21 maj. Rådet för funktionshinderfrågor får möjlighet att ta del av ärendet på mötet den 15 maj och pensionärsrådets möte den 22 maj.

Barnkonsekvensanalys

Barn kan komma i kontakt med socialtjänsten genom ett ärende som rör barnet direkt, eller indirekt genom att barnet ingår i en hushållsgemenskap alternativt har en familjemedlem eller annan anhörig som är i behov av socialtjänstens stöd.

Förslaget till nya riktlinjer för ärendeansvar bedöms bidra till barns bästa genom att ju tydligare ansvaret beskrivs, desto snabbare och smidigare kan den som behöver stöd få det, vilket i förlängningen bedöms bidra till positiva effekter för barn som är i linje med artikel 26 barnets rätt till social trygghet och artikel 27 barnets rätt till skälig levnadsstandard, i FN:s barnkonvention.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positivt inställd till förslaget som helhet och instämmer i att enskilda invånare får inte bli utan stöd av anledningen att stadsdelsnämnder inte kan komma överens om ansvarsfördelningen av ärenden. Av denna anledning är det av yttersta vikt att riktlinjer för ärendeansvar är tydliga och uppdaterade i linje med aktuell lagstiftning. Riktlinjerna i förslaget förtydligar flera delar som tidigare har varit oreglerade och har hanterats genom praxis, vilket i vissa delar har givit utrymme för oenighet mellan nämnder. Förvaltningen har uppfattningen att förslaget till reviderade riktlinjer är tydligt, fyller sitt syfte och ger gott stöd i det dagliga arbetet. Förvaltningen ser det vidare som rimligt att det i vissa enskilda fall kan finnas möjlighet att nå överenskommelse mellan enhetschefer om ärendeansvar, dock behövs ett tydligt generellt regelverk som grund att utgå ifrån rutinmässigt samt när samstämmighet inte kan nås.

Förvaltningen ser att det bör förtydligas hur det kan bedömas om en enskild har haft kontakt med nämnden och på vilket sätt det kan säkerställas. Det föreligger risk för oenighet om detta är otydligt och skulle kunna innebära olikställda bedömningar där ärendehantering riskerar att fördröjas.

Vidare vill förvaltningen uppmärksamma att vad gäller OSA bör det förtydligas att när en enskild person flyttar behåller den beslutande nämnden ansvaret enbart vad gäller OSA-anställningen. Ansvar för eventuell ansökan om ekonomiskt bistånd övergår till den nya nämnden.

När det gäller enskilda invånare som är aktuella inom ekonomiskt bistånd och flyttar till annat stadsdelsområde, händer det att den enskilde måste genomgå en helt ny grundutredning trots att den enskilde nyligen kan ha genomgått en sådan i den tidigare stadsdelen. Det kan uppfattas som påfrestande och kränkande för den enskilde, som dessutom riskerar att få vänta längre än nödvändigt på att få nödvändigt bistånd beviljat. Förvaltningen har vidare sett exempel då enskilda invånare som har egna medelsförvaltning inte har fått behålla stödet efter en flytt inom staden. Ett förtydligande kring vikten av samarbete mellan stadsdelsnämnder vid överföring för att förhindra att enskilda invånare får svårt att hantera sin ekonomi, både vad gäller ekonomiskt bistånd och egna medel, vore en fördel.

Förvaltningen ser att riktlinjerna utgör ett steg framåt i riktning mot *en sammanhållen socialtjänst*. Det vore önskvärt att uttrycket utvecklas och förtydligas något i riktlinjerna.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör

Yvonne Kokkola
avdelningschef

Bilagor

Remissunderlag - Riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-05-15
Yvonne Kokkola, avdelningschef	2024-05-14